244315 ـ تخفیف‌های غیر واقعی در مناسبت‌ها

سوال

فروش یک کالا از طریق تلفن و قانع کردن مشتری به خرید آن چیست؟ به این صورت که قیمت یک کالا مثلا سی باشد اما من به او بگویم که قیمت این کالا پنجاه بوده ولی به مناسبت عید یا هر مناسبت دیگری این کالا تخفیف خورده و قیمتش سی شده است. آیا این حلال است یا حرام؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

فریب مشتری و گفتن این که فلان کالا قیمتش پنجاه بوده و مثلا به مناسبت عید تخفیف خورده و سی شده با وجود آنکه تخفیفی در کار نیست، دروغ صریح است و دروغ حرام است و دروغ گفتن در خرید و فروش بدتر است و آنچه کاسب از راه دروغ به دست آورده خیری در آن نیست و زیان‌های بسیاری به صاحبش می‌رساند که شاید آن را احساس کند یا نکند.

اگر برای هشدار نسبت به دروغ گفتن در معامله همین یک مورد بیشتر نبود که این کار باعث از بین رفتن برکت می‌شود، همین کافی بود. از حکیم بن حِزام ـ رضی الله عنه ـ روایت است که رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ فرمودند: «خریدار و فروشنده تا وقتی که از هم جدا نشده‌اند اختیار [فسق معامله را] دارند، پس اگر راستی پیشه کردند و آشکار ساختند [و چیزی را دربارهٔ جنس خرید و فروش شده پنهان نکردند] برایشان در فروششان برکت می‌افتد و اگر کتمان نمودند و دروغ گفتند، برکت فروششان از بین می‌رود» به روایت بخاری (۱۹۷۳) و مسلم (۱۵۳۲).

بنابراین راستی و صراحت (نپوشاندن) از مهم‌ترین اسباب برکت در رزق و مال است و دروغ و کتمان از بزرگترین اسباب از بین رفتن برکت و زیان.

و اگر فروشنده برای خودش چنین چیزی را نمی‌پسندد چگونه آن را برای برادران مسلمانش می‌پسندد؟! همین دلیلی است بر نقص ایمان او. پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ می‌فرماید: «کسی از شما ایمان نمی‌آورد تا آنکه برای برادرش همان چیزی را دوست داشته باشد که برای خودش دوست دارد» به روایت بخاری (۱۳) و مسلم (۴۵).

و پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ می‌فرماید: «کسی که دوست دارد از آتش دور داشته شود و به بهشت داخل شود در حالی بمیرد که به الله و آخرت ایمان دارد و با مردم چنان رفتار کند که دوست دارد با او رفتار کنند» به روایت مسلم (۱۸۴۴).

بنابراین باید از این کار برحذر باشد، زیرا مجازات الهی در انتظار اوست.